

Szegedi Tudományegyetem
Filozófia Doktori Iskola

KÉPZÉSI TERV

2025

Hatályos 2025.09.01-től

Tartalomjegyzék

I. A programok tematikus áttekintése	3
1. Metafizika és metafizika-kritika program.....	3
2. Etika, társadalom- és alkalmazott filozófia program	3
3. Művészetfilozófia program	4
4. Kultúrfilozófia és kultúraelmélet program.....	4
5. Valláselmélet program.....	5
II. Képzési keretek, tanulási folyamatok	6
III. Tantárgyak.....	6
IV. Tantárgyleírások (elvárt tanulási eredményekkel, kompetenciákkal)	14
1. Melléklet	18
2. Melléklet	22
3. Melléklet	25

I. A programok tematikus áttekintése

Program	Programvezető
Metafizika és metafizika-kritika	Prof. Dr. Pavlovits Tamás, DSc, egyetemi tanár
Etika, társadalom- és alkalmazott filozófia	Dr. habil. Simon József, egyetemi docens
Művészetfilozófia	Prof. Dr. Gyenge Zoltán, DSc, egyetemi tanár
Kultúrfilozófia és kultúraelmélet	Prof. Dr. Sándor Klára, DSc, egyetemi tanár
Valláselmélet	Prof. Dr. Máté-Tóth András, DSc, egyetemi tanár

1. Metafizika és metafizika-kritika program

A program a filozófiatörténet kiemelt jelentőségű vizsgálódási területére koncentrál, oktatási, kutatási lehetőséget biztosít minden olyan klasszikus területen, amely közvetlen kapcsolatban áll a metafizikai reflexióval (kozmológia, ontológia, okságelmélet, episztemológia). A program kifejezett célkitűzése, hogy ne redukálja a kutatást és oktatást a történetiségre. Ezért a filozófia klasszikusainak (a görög filozófusoktól kezdve a XX. századig) vizsgálata mellett a program helyet ad a hagyományos metafizikai rendszerekkel szemben kritikailag viszonyuló gondolkodók (pl. Nietzsche, Heidegger, Derrida, fenomenológia) vizsgálatának is. E kettősség révén út nyílik a metafizika — mint elmélet vagy rendszer — lehetőségfeltételeinek vizsgálata felé, ezáltal aktuális filozófiai problémaként jelenik meg. A metafizikával szemben gyakorolt erős kritikai attitűd azonban korántsem jelenti azt, hogy a metafizika leáldozóban lenne. Például a kései Heidegger misztikája és teológiai reflexiói újra aktualizál bizonyos metafizikai kérdéseket; a kortárs francia fenomenológia, éppen a fenomenológiai vizsgálódások során jut el metafizikai problémák újrafelvetéséhez; a kortárs analitikus gondolkodásban, amely hagyományosan szintén jelentős szigorral lépett fel a metafizikával szemben, ugyancsak nem elhanyagolható a (jóllehet nem feltétlenül a kontinentális hagyomány kontextusában értelmezett) metafizikai problémamegoldás. Mindez azt mutatja, hogy a metafizika továbbra is komoly filozófiai kutatási területnek bizonyul.

A program fontos célkitűzése, hogy olyan fiatal kutatókat képezzen, akik erős történeti alapokkal rendelkeznek, ugyanakkor érzékenyek a kortárs filozófiai problémákra, miközben képesek azokat olyan, tágabb értelmezési keretekbe helyezni, amelyek komplexitásukat megfelelő mélységgel ragadják meg.

2. Etika, társadalom- és alkalmazott filozófia program

A program legfőbb célkitűzése, hogy elmélyült ismereteket nyújtson egyfelől a morál-, illetve társadalom-filozófia klasszikus szerzőinek életművéről (Platónról a középkoron, a francia felvilágosodáson és a német idealizmuson át Levinasig, McIntyre-ig és Rawlsig), másfelől a társadalomban élő ember legfőbb és legaktuálisabb etikai és politikai problémáiról, hogy ezáltal képessé tegye a hallgatókat erkölcsi és társadalom-filozófiai fogalmak értő alkalmazására, illetve az ilyen problémák és konfliktusok felismerésére, elemzésére és megvitatására. A globalizált társadalom szinkronikus sokfélesége és divergenciája, ugyanakkor az egyre sürgetőbb igény, hogy különféle kultúrák bizonyos gazdasági, politikai, kulturális, vallási és erkölcsi feszültségtérben a tolerancia és együttműködés igényével érintkezzenek egymással megköveteli, hogy megértsük azokat a közös emberi dimenziókat, amelyeknek tudatosítása elősegítheti e kultúrák közeledését. Ahogyan a „társadalom” szélesebb jelentéstartalommal rendelkezik, mint a „politika” (mely többnyire a hatalom

problematikáját elemzi), úgy a program a társadalom-filozófia témakörét is szélesebb témakörűnek tekinti a politika-filozófia tematikájánál. Ezzel összhangban a programon belül a társadalom-filozófiai kutatások számos kapcsolódási ponttal rendelkeznek egyfelől a program alatt megjelölt egyéb (etika és alkalmazott filozófia) tematikák, másfelől a Metafizika és metafizika-kritika, a Kultúrfilozófia és kultúraelmélet és a Valláselmélet program irányában. Ezek a kapcsolódási pontok nemcsak a történeti jellegű kutatások, hanem bizonyos tematikus kérdések (pl. interszubsztitívitas, kulturális változások, új vallási trendek, természeti környezet, bioetika, orvosi etika) esetében is adóttak.

A program hangsúlyt fektet rá, hogy az elméleti kérdések gyakorlati vonatkozásai is vizsgálatra kerülhessenek. Így képezi szerves részét az alkalmazott filozófia is, melynek ágazatai mára különféle, önálló diszciplínák (környezetfilozófia, bioetika, orvosi etika) köré szerveződnék, miközben egyre növekvő érdeklődésre tartanak számot. Ezen a területen az FDI erős interdiszciplináris kapcsolatokat ápol az SZTE ÁOK vagy más honi egyetemek Magatartástudományi Intézeteivel, hidat verve a bölcsészettudomány és az orvostudomány vagy egészségügy hagyományosan mereven elhatárolt területei között.

3. Művészetfilozófia program

A művészetfilozófiának a görög gondolkodás kezdetei óta bevett és áthagyományozott kérdései egészen a modernitásig nem alkottak önálló tudományágat; az esztétika mint autonóm diszciplína csak a XVIII. században – Baumgartennel és Kanttal – született meg. Miért és miként, milyen előzmények nyomán történt ez így, melyek a fontosabb, megörökölt klasszikus kérdésfelvetések s válaszkísérletek, mennyiben megragadhatatlan esztétika és művészetfilozófia viszonya az egyszerű azonosság képletével – többek között ennek vizsgálatára és kifejtésére vállalkoznak a modernitás elé is visszatekintő kutatások, kurzusok. A program történeti aspektusai a reprezentáció, ezen belül a művészi-esztétikai reprezentáció utóbbi kétszáz évének filozófiai problémáit veszik vizsgálat alá. Ám a program kifejezett célja a kortárs művészetfilozófia és esztétika lényegi tendenciáinak bemutatása is. Mennyiben sikeres az analitikus filozófia XX. századvégi találkozása a művészettörténettel és a kontinentális tradícióval? Mit jelent a művészetfilozófiai megbékélés a pluralizmussal? Van-e még értelme egyáltalán külön kezelni és tárgyalni a kontinentális és az analitikus törekvéseket? Belépett a művészet, a művészettörténet és –filozófia, illetve az esztétika valamely „történelem utáni” periódusba? Halott-e a posztmodern művészetfilozófia? S mennyiben létezhet együtt az esztétikai gondolkodás a történeti és filozófiai antropológiával, a test és állapota, illetve a Másik konstrukcióival?

A főbb kutatási és oktatási irányok kiterjednek a művészi kifejezés szemiotikájára és ikonológiájára (pl. a képi fordulat és választörekvései, strukturalizmus, fenomenológia), a film és a színház szemiotikájára (pl. a színházi és filmnyelv, az irodalmi és színházi nyelv különbségei, formanyelvi problémák, az egyetemes és magyar színház- és filmművészet összefüggései), valamint a művészetfilozófia történetére az antik kezdetektől napjainkig.

4. Kultúrfilozófia és kultúraelmélet program

A kultúrfilozófia tárgykörének megjelenése a német felvilágosodáshoz kötődik, mely a kultúra-fogalom újrafelfedezője és elterjesztője, mivel a kultúrát már nem csak az emberi tevékenység aktív folyamataként (Bacon, Hobbes), hanem annak eredményeként is értelmezik. Herder humanitásközpontú, Kant és Schiller értékelméleti kultúrfilozófiájában a kultúra az ember szellemi, kiemelten a művészeti és morális tevékenységének megjelölőjévé válik, a „van” és „legyen” közötti teleologikus közvetítőként. A program kérdésfelvetései a kultúra mint az emberi viselkedés specifikus formájának kialakulására (evolúciójára), a kultúra terminus két-háromszáz éves történeti szemantikájának feltárására, a kultúra és a haladás, a fejlődés valamint a kultúra és a civilizáció relációjának vizsgálatára, a kultúrafelfogások és -elméletek történeti megközelítésére, valamint a

modern és a késő modern kornak a mindenkori társadalmi és a kultúrafelfogással összefüggő jelenségeinek (társadalmi digitalizálódás; elidegenedés; globalizáció; a kultúra és az identitások differenciálódása és rétegezettsége; a kultúra mint az ember biológiájának része, valamint mint termék és mint tőke; multikulturalitás, interkulturalitás, európai kultúra, illetve a nyugati civilizáció válságtudata és válságjelenségei; kulturális és civilizációs feszültségek; ellen-kultúrák) filozófiai értelmezésére irányulnak. A program vizsgálja többek között a kultúra cél és/vagy eszköz-, illetve közvetítőjelleget, illetve biológiai beágyazottságát; a kultúra értékfelfogása és az etatizmus közötti viszonyt; a szellemi kultúra önértékének kérdésköreit. Így kapcsolódik mind az Etika, társadalom- és alkalmazott filozófia, mind a Művészetfilozófia, illetve a Valláselmélet programhoz, oktatási és kutatási témaköreit tekintve a felkínált irányok közös határterületeket is lefednek.

A program problémacentrikussága elősegíti, hogy a hallgatók mélyebben megértsék, kritikai reflexió alá vegyék a napjainkban zajló kulturális és identitáskonfliktusokat, illetve fölismerjék ezeket a tudományban vagy a közbeszédben, valamint az intézményesült (akár kanonizált, akár alternatív) értelmezésekben megjelenő eszméletörténeti vonulatokban, képesek legyenek kritikai elemzésükre és értékelésükre, s kulturális szakemberekként adott esetben konstruktív javaslatokat tegyenek a konfliktusok feloldására.

5. Valláselmélet program

A program szervesen illeszkedik az FDI többi programjának sorába. Oktatási és kutatási témakörei részben ezek határterületén, részben ezeket kiegészítve helyezkednek el. A program a vallásra vonatkozó elméleti reflexiók tudománytörténetét és kortárs felvetéseit tárgyalja, s ezekben nyújt kutatási és képzési támogatást. Elsősorban a vallásfilozófia, valamint a valláskutatással foglalkozó tudományok elméleti összefüggéseivel foglalkozik, vonatkozzanak ezek akár a vallástörténet bármely korszakára és régiójára, akár a vallásnak mint kulturális illetve társadalmi alrendszernek bármely kortárs értelmezésére. Bár a vallástudomány csak a XIX. században vált – elsősorban az oxfordi Max Müller és a chicagói Joachim Wach munkássága révén – önálló tudománnyá, majd egyetemi diszciplínává, a vallásra vonatkozó filozófiatörténeti reflexió visszanyúlik a filozófiai gondolkodásban a preszókratikusokig. A vallás társadalmi jelenségének elméleti vizsgálata hangsúlyos szerepet játszik a szociológia (Max Weber, Émile Durkheim), a pszichológia (Sigmund Freud, William James), kulturális antropológia (Edwar Burnett Taylor, Bronislaw Malinowski) diszciplínái kezdeti rendszeralkotó képviselőinek munkásságában. Ezek a tudományok saját fogalmi rendszerük kialakítása során a vallás fogalmának koherens és sajátos jelentést tulajdonítottak. Mind a filozófia, mind a társadalomtudományok körén belül a vallás fogalmára vonatkozóan új, kortárs megközelítések jelennek meg, melyekre a program nyitott. A vallás ezekben a megközelítésekben nem valamiféle adottságként jelenik meg, hanem olyan fenoménként és fogalomként, amelynek segítségével a valóság értelmezése kultúraalkotó tényezőként jelenik meg.

A program széles képzési kereteket nyújt a vallásra/vallásokra, illetve vallásos hitre vonatkozó történeti, elméleti és részben empirikus kutatások számára, különös tekintettel a vallás fenomenjére vonatkozó elméleti reflexiókra. A szisztematikus valláselmélet mellett helyet ad az alkalmazott vallástudományi vizsgálódásoknak is, reflektálva az elméletek összefüggéseire a kortárs társadalom különböző kulturális trendjeivel.

A programok által felkínált konkrét kutatási témák az Országos Doktori Tanács honlapján találhatóak:

<https://doktori.hu/doktori-kepzes/temakiirasok/>

II. Képzési keretek, tanulási folyamatok

A Filozófia Doktori Iskola (FDI) képzési kereteit, a tanulási folyamatokat, azok értékelését és kritériumait általánosan a Minősegbiztosítási Szabályzat (2025) IV.1-2. és V.2. fejezetei ismertetik.

A Komplex vizsga követelményeit és lebonyolításának módját a Működési Szabályzat (2025) IV. fejezete, a vizsgatárgyakat a 3. Melléklete, a munkahelyi vitát a VI. fejezete, az értekezés benyújtásának feltételeit és módját a VII. fejezete ismerteti.

A Kutatási jelentés formanyomtatványa a jelen Képzési Terv 1. Melléklete, az Összegző hallgatói értékelési lapot a 2. Melléklete tartalmazza.

III. Tantárgyak

I. Képzési és kutatási szakasz (1-4. félév) (teljesítendő minimum 120 kredit)						
Elméleti tárgyak	Általánosan kötelező, teljesítendő minimum 25 kredit					
Tárgy	Neptun kód	kurzus típusa	óraszám	felvétel típusa	kredit	javasolt félév
Metafizika	FDI-U-E-MET	előadás	2	kötelező	5	1. vagy 3.
Kurzusok:	Platón: <i>Az állam</i> ; Plato's <i>Republic</i> (angol nyelven); Tudomány és filozófia viszonya (Russell és Husserl); Metafizika (A végtelen fogalma)					
Etika	FDI-U-E-ET	előadás	2	kötelező	5	1.vagy 3.
Kurzusok:	Antik etika; Bioetika; Modernitás és protestáns paradigma: Ernst Troeltsch; Dimensions of Ethics (angol nyelven)					
Művészetfilozófia	FDI-U-E-MF	előadás	2	kötelező	5	2.
Kurzusok:	Nietzsche esztétikája, Schelling esztétikája					
Kutatásmódszertan	FDI-U-E-KM	szeminárium	2	kötelező	5	1. vagy 3.
Műhelyszeminárium	FDI-U-E-MSZ	szeminárium	2	kötelező	5	1. vagy 3.
Programspecifikus tárgyak	Programonként kötelező, teljesítendő minimum 10 kredit					
Metafizika program						

Tárgy	Neptun kód	kurzus típusa	óraszám	felvétel típusa	kredit	javasolt félév
Metafizika specifikus kurzus 1	FDI-U-MET-SP-1	előadás	2	kötelező	5	4.
Metafizika specifikus kurzus 2	FDI-U-MET-SP-2	előadás	2	kötelező	5	4.
Kurzusok:	Platón és Arisztotelész metafizikája; A végtelen problémája a kora újkorban					
Etika, társadalom- és alkalmazott filozófia program						
Etika specifikus kurzus 1	FDI-U-E-SP-1	előadás	2	kötelező	5	4.
Etika specifikus kurzus 2	FDI-U-E-SP-1	előadás	2	kötelező	5	4.
Kurzusok:	Platón és Arisztotelész etikája; Pascal apologetikája és etikája; Vallásfilozófia és etika; Racionális-e az etika?					
Művészetfilozófia program						
Művészetfilozófia specifikus kurzus 1	FDI-U-MŰV-SP-1	előadás	2	kötelező	5	4.
Művészetfilozófia specifikus kurzus 2	FDI-U-MŰV-SP-2	előadás	2	kötelező	5	4.
Kurzusok:	Schelling esztétikája; Modern esztétikai problémák; A tragédia születése a zene szelleméből					
Kultúrfilozófia és kultúraelmélet program						
Kultúrfilozófia specifikus kurzus 1	FDI-U-KULT-SP-1	előadás	2	kötelező	5	4.
Kultúrfilozófia specifikus kurzus 2	FDI-U-KULT-SP-2	előadás	2	kötelező	5	4.
Kurzusok:	Magyar művészetfilozófia, Vizuális kultúra					
Valláselmélet program						

Valláselmélet specifikus kurzus 1	FDI-U- VALL- SP-1	előadás	2	kötelező	5	4.
Valláselmélet specifikus kurzus 2	FDI-U- VALL- SP-2	előadás	2	kötelező	5	4.
<i>Kurzusok:</i>	Filozófiai istenfogalom; Pascal apologetikája; Vallási dimenziók vallástudományi megközelítésben; Természeti teológia, racionális teológia, revelált teológia; Politikai teológia a 17. században					
Gyakorlati tárgyak	Általánosan kötelező, teljesítendő minimum 70 kredit					
Kutatómunka 1	FDI-U- GY- KM1	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	1.
Kutatómunka 2	FDI-U- GY- KM2	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	2.
Kutatómunka 3	FDI-U- GY- KM3	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	3.
Kutatómunka 4	FDI-U- GY- KM4	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	4.
Kutatási jelentés 1	FDI-U- GY-KJ1	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	1.
Kutatási jelentés 2	FDI-U- GY-KJ2	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	2.
Kutatási jelentés 3	FDI-U- GY-KJ3	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	3.
Kutatási jelentés 4	FDI-U- GY-KJ4	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	4.
Kutatócsoporti beszámoló 1	FDI-U- K- KCSB1	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	5	2.
Kutatócsoporti beszámoló 2	FDI-U- K- KCSB2	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	5	4.

Választható tárgyak	Minden programon, teljesítendő minimum 15 kredit (ajánlott: 20)					
Szabadon választott előadás	FDI-U-SZ1-SZE	előadás	2	választható	5	1-4. féléven belül nincs
<i>Kurzusok:</i>	Bioetika; Kortárs angolszász etikák; továbbá bármely BTK Doktori Iskola kurzusa (előadás)					
Szabadon választott szeminárium	FDI-U-SZ1-SZSZ	szeminárium	2	választható	5	1-4. féléven belül nincs
<i>Kurzusok:</i>	The Origins of Existentialism: The Problem of Nihilism; Alienation in 19th-Century Philosophy: Hegel, Feuerbach, Marx, Nietzsche; Szókratikus dialógus; továbbá bármely BTK Doktori Iskola kurzusa (szeminárium)					
Magyarnyelvű konferencia előadás	FDI-U-SZ1-MKE	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	5	1-4. féléven belül nincs
Magyarnyelvű publikáció	FDI-U-SZ1-MP	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	10	1-4. féléven belül nincs
Idegennyelvű konferencia előadás	FDI-U-SZ1-IKE	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	10	1-4. féléven belül nincs
Idegennyelvű publikáció	FDI-U-SZ1-MR	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	20	1-4. féléven belül nincs
Magyarnyelvű recenzió	FDI-U-SZ1-MR	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	5	1-4. féléven belül nincs
Idegennyelvű recenzió	FDI-U-SZ1-IR	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	10	1-4. féléven belül nincs
Tartott kurzus magyar nyelven	FDI-U-SZ1-MK	gyakorlat	2	választható	5	1-4. féléven belül nincs
Tartott kurzus idegen nyelven	FDI-U-SZ1-IK	gyakorlat	2	választható	10	1-4. féléven belül nincs
Különbözeti vizsgák	Filozófia szakot nem végezetteknek; a vizsgák számát az előzetes képzettség, felkészültség alapján a felvételi bizottság állapítja meg.					

Antikvitás, középkor, reneszánsz	FDI-U-KKV-1	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	0	1.
Kora újkor és német idealizmus	FDI-U-KKV-1	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	0	2.
XX. századi filozófia	FDI-U-KKV-1	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	0	3.
Komplex vizsga	FDI-U-KOMP	komplex doktori vizsga		kötelező	0	4.

II. Disszertációs szakasz (5-8. félév) (teljesítendő minimum 120 kredit)						
Tárgyak	Általánosan kötelező, teljesítendő minimum 70 kredit					
Tárgy	Neptun kód	kurzus típusa	óraszám	felvétel típusa	kredit	javasolt félév
Kutatómunka 5.	FDI-U-K-KM5	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	5.
Kutatómunka 6.	FDI-U-K-KM6	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	6.
Kutatómunka 7.	FDI-U-K-KM7	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	7.
Kutatómunka 8.	FDI-U-K-KM8	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	10	8.
Kutatási jelentés 5.	FDI-U-K-KJ5	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	5.
Kutatási jelentés 6.	FDI-U-K-KJ6	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	6.

Kutatási jelentés 7.	FDI-U-K-KJ7	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	7.
Kutatási jelentés 8.	FDI-U-K-KJ8	beszámoló	önálló hallgatói munka	kötelező	5	8.
Kutatócsoporti beszámoló 3	FDI-U-K-KCSB3	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	5	2.
Kutatócsoporti beszámoló 4	FDI-U-K-KCSB4	konzultációs gyakorlat	önálló hallgatói munka	kötelező	5	4.
Programspecifikus tárgyak	Programonként kötelező, teljesítendő minimum 20 kredit					
Metafizika program						
Tárgy	Neptun kód	kurzus típusa	óraszám	felvétel típusa	kredit	javasolt félév
Metafizika konzultáció 1	FDI-U-MET-KONZ-1	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	5.
Metafizika konzultáció 2	FDI-U-MET-KONZ-2	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	6.
Metafizika konzultáció 3	FDI-U-MET-KONZ-3	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	7.
Metafizika konzultáció 4	FDI-U-MET-KONZ-4	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	8.
Etika, társadalom- és alkalmazott filozófia program						
Etika konzultáció 1	FDI-U-E-KONZ-1	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	5.
Etika konzultáció 2	FDI-U-E-KONZ-2	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	6.
Etika konzultáció 3	FDI-U-E-KONZ-3	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	7.

Etika konzultáció 4	FDI-U-E-KONZ-4	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	8.
Művészetfilozófia program						
Művészetfilozófia konzultáció 1	FDI-U-MŰV-KONZ-1	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	5.
Művészetfilozófia konzultáció 2	FDI-U-MŰV-KONZ-2	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	6.
Művészetfilozófia konzultáció 3	FDI-U-MŰV-KONZ-3	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	7.
Művészetfilozófia konzultáció 4	FDI-U-MŰV-KONZ-4	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	8.
Kultúrfilozófia és kultúraelmélet program						
Kultúrfilozófia konzultáció 1	FDI-U-KULT-KONZ-1	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	5.
Kultúrfilozófia konzultáció 2	FDI-U-KULT-KONZ-2	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	6.
Kultúrfilozófia konzultáció 3	FDI-U-KULT-KONZ-3	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	7.
Kultúrfilozófia konzultáció 4	FDI-U-KULT-KONZ-4	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	8.
Valláselmélet program						
Valláselmélet konzultáció 1	FDI-U-VALL-KONZ-1	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	5.
Valláselmélet konzultáció 2	FDI-U-VALL-KONZ-2	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	6.
Valláselmélet konzultáció 3	FDI-U-VALL-KONZ-3	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	7.

Valláselmélet konzultáció 4	FDI-U- VALL- KONZ-4	konzultációs gyakorlat	2	kötelező	5	8.
Választható tárgyak	Minden programon, teljesítendő minimum 30 kredit					
Magyar nyelvű konferencia előadás	FDI-U- SZ2- MKE	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	5	5-8. féléven belül nincs
Magyar nyelvű publikáció	FDI-U- SZ2-MP	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	10	5-8. féléven belül nincs
Idegennyelvű konferencia előadás	FDI-U- SZ2-IKE	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	10	5-8. féléven belül nincs
Idegennyelvű publikáció	FDI-U- SZ2-MR	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	20	5-8. féléven belül nincs
Magyar nyelvű recenzió	FDI-U- SZ2-MR	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	5	5-8. féléven belül nincs
Idegennyelvű recenzió	FDI-U- SZ2-IR	gyakorlat	önálló hallgatói munka	választható	10	5-8. féléven belül nincs
Tartott kurzus magyar nyelven	FDI-U- SZ2-MK	gyakorlat	2	választható	5	5-8. féléven belül nincs
Tartott kurzus idegen nyelven	FDI-U- SZ2-IK	gyakorlat	2	választható	10	5-8. féléven belül nincs

A kreditrendszer összefoglaló táblázatát a jelen Képzési terv 3. Melléklete tartalmazza.

IV. Tantárgyleírások (elvárt tanulási eredményekkel, kompetenciákkal)

1. A III. fejezetben felsorolt tantárgyak egy része esetében évről-évre változó kurzusok kerülnek meghirdetésre, lehetőség szerint a képzési és kutatási szakaszban óralátogatásra kötelezett hallgatók kutatási irányaihoz igazítva (valamint figyelembe véve az oktatók aktuális félévi leterheltségét vagy a meghívott előadókat) (lásd azon tárgyakat, ahol kurzusok kerültek felsorolásra). A tantárgyak alatt félévente meghirdetett aktuális kurzusok tematikáját, követelményrendszerét és elvárt tanulási eredményeit az Egyetem egységesen kezeli a Coospace platformon. Az SZTE Tanulmányi és vizsgaszabályzata előírásának megfelelően ezeket a tantárgyfelvételt megelőzően a platformon kötelező közzétenni, a beiratkozott hallgatók számára előzetesen megismerhetőek.

2. A kurzusleírások kérésre kiadhatóak az érintett külső érdeklődőknek (felvételizők, átjelentkezők). A kérést az FDI titkárához szükséges intézni, aki az Iskolavezető felhatalmazásával felkéri a BTK doktori ügyintézőjét az adatok lekérésére a Coospace rendszerből. Az adatokat a titkár bocsátja az érdeklődők rendelkezésére.

3. A tárgyak általános leírásai (követelményekkel) az alábbiak:

Metafizika

A tárgy alatt meghirdetett kurzusok a nyugati filozófia története kiemelkedő gondolkodóinak metafizikai tanításait tárgyalják, vagy problémacentrikusan diszkutálnak metafizikai fogalmakat, problémákat és összefüggéseket. Minden esetben kiemelt jelentőségű az adott tárgykörre vonatkozó konstruktív, a különböző értelmezéseket, álláspontokat összevető, kritikailag mérlegelő diszkusszió.

Követelmények: óralátogatás, írásbeli vagy szóbeli kollokvium, és/vagy órai referátum, és/vagy házi értekezés.

Etika

A tárgy alatt meghirdetett kurzusok a nyugati filozófia története kiemelkedő gondolkodóinak etikai, morálfilozófiai tanításait tárgyalják, vagy problémacentrikusan diszkutálnak etikai fogalmakat, problémákat és összefüggéseket. Minden esetben kiemelt jelentőségű az adott tárgykörre vonatkozó konstruktív, különböző értelmezéseket, álláspontokat összevető, kritikailag mérlegelő diszkusszió. Kiemelt jelentőségű az etikai problémák beazonosítása és elemzése, lehetőleg reflexióval körük erkölcsi jelentőségű társadalmi kihívásaira.

Követelmények: óralátogatás, írásbeli vagy szóbeli kollokvium, és/vagy órai referátum, és/vagy házi értekezés.

Művészetfilozófia

A tárgy alatt meghirdetett kurzusok a nyugati művészet, illetve esztétika története kiemelkedő gondolkodóinak művészetfilozófiai tanításait tárgyalják, vagy problémacentrikusan diszkutálnak művészetfilozófiai fogalmakat, problémákat és összefüggéseket. Minden esetben kiemelt jelentőségű az adott tárgykörre vonatkozó konstruktív, különböző értelmezéseket, álláspontokat összevető, kritikailag mérlegelő diszkusszió. Kiemelt jelentőségű olyan műalkotások elemzése is, amelyek a tárgyalt elméleteket konkrét példákkal illusztrálják, valamint a kortárs művészetekre vonatkozó reflexió.

Követelmények: óralátogatás, írásbeli vagy szóbeli kollokvium, és/vagy órai referátum, és/vagy házi értekezés.

Kutatásmódszertan

A kurzus minden programon felhasználható kutatásmódszertani ismereteket közvetít, melyekhez gyakorlati alkalmazási feladatokat is kijelöl. Az általános kutatási módszertan (forrásfeldolgozás, forráskritika, szakirodalom keresés, szelektálás, a digitális információk közötti minőségsszemléletű tájékozódás, a digitális világ kihívásai, pl. mesterséges intelligencia használata) mellett a filozófiai módszertan specifikus szabályait is közvetíti (koncepció kialakítás, problémacentrikusság, kritikai módszerhasználat, koherencia, stb.).

Követelmények: óralátogatás, konstruktív, diszkusszió-centrikus részvétel az órákon, kijelölt gyakorlati feladatok elvégzése (pl. egy adott témában szakirodalom felkutatása, bibliográfia készítés, stb.).

Műhelyszeminárium

A kurzus szemináriumi formában vitatja meg a doktoranduszok készülő vagy elkészült tanulmányait, könyvfejezeteit vagy előadásait. Az írásműveket minden hallgató elolvassa, majd egy kijelölt co-referens veti előzetes kritikai vizsgálat alá (tartalmi, koncepcionális, strukturális és retorikai szempontból) és ismerteti megjegyzéseit, kérdéseit, ellenvetéseit, javaslatait a szemináriumon. Az oktató segítségével ezek a szempontok, valamint az írásmű újdonsága, szakmai színvona is megvitatásra kerül abból a célból, hogy a hallgatók további írásműveiket a nemzetközi elvárásoknak megfelelő szakmai színvonalon legyenek képesek elkészíteni.

Követelmények: óralátogatás, hallgatónként egy-egy írásmű megosztása a szeminárium résztvevőivel, hallgatónként egy-egy co-referencia, aktív részvétel a diszkusszióban

Programspecifikus tárgyak

A 3. félévben ajánlottak az adott program tudományterületének valamely speciális tematikáját tárgyaló kurzusok, lehetőség szerint olyan témakörökben, amelyek a hallgatók kutatási területéhez kapcsolódnak. Kiemelt cél, hogy a doktoranduszok megismerkedjenek az adott témában releváns, mértékadó koncepciókkal, szakirodalommal, és képesek legyenek ezek kritikai értékelésére (konceptiók összevetésére, saját álláspont kialakítására).

Követelmények: óralátogatás, írásbeli vagy szóbeli kollokvium, és/vagy órai referátum, és/vagy házi értekezés, mely lehetőség szerint kapcsolódik egy készülő előadáshoz vagy a disszertáció egy tervezett fejezetét (vagy annak részét) képezi.

Kutatómunka 1-8.

Önálló kutatómunka a disszertáció témájában. Szorgalmi időszakonként legalább öt alkalommal konzultáció a témavezetővel, melynek keretében megvitatják az olvasott irodalmakat, a témavezető segít tisztázni a felmerült szakmai kérdéseket oly módon, hogy elősegítse a disszertáció (vagy készülő tanulmány, előadás) koncepciójának kialakítását. A hallgató és a témavezető egyúttal kölcsönösen egyeztetik egymással elvárásaikat (pl. a hallgatói önállóságra, a szakmai elvárásokra vonatkozóan).

Követelmények: konzultáció félévenként legalább öt alkalommal, az elsődleges irodalom szisztematikus feldolgozása, legalább nyolc-tíz, a témában mértékadó (hazai és nemzetközi) szakirodalom feldolgozása (legalább négy-öt monográfia).

Kutatási jelentés 1-8.

Írásbeli (max. 4 oldal) kutatási jelentés az Iskola Doktori Tanácsa és a témavezető számára az értekezéssel kapcsolatos munka előrehaladásáról (konceptiójáról, felépítéséről, megoldott és megoldatlan kérdéseiről), a félév során végzett szakmai munkáról (publikációk, konferenciák, egyéb)

és az előrehaladással kapcsolatos esetleges nehézségekről. (A formanyomtatványt a jelen Képzési terv 1. Melléklete tartalmazza).

Kutatócsoporti beszámoló 1-4.

A Kutatócsoporti beszámoló az FDI oktatóinak, témavezetőinek és hallgatóinak közösen megtartott workshopja, ahol a hallgatók beszámolnak kutatásaik haladásáról, disszertációk koncepciójának, felépítésének alakulásáról, a félév során végzett szakmai tevékenységeikről. Legkésőbb a harmadik félévtől elvárás az értekezés tervezett fő téziseinek és tartalomjegyzéken alapuló fejezeteinek rövid tartalmi ismertetése, az értekezés készültségi fokának bemutatása. A hallgatók egyúttal a beszámolón jelezhetik kérdéseiket, javaslataikat a képzéssel kapcsolatban.

Követelmények: szóbeli előadás, prezentáció (kb. 20 percben, .ppt használható)), melyet diszkusszió követ; a doktorandusz válaszol a felvetett kérdésekre, a megjegyzéseket, javaslatokat felhasználja további munkájában.

Publikációk, Recenziók (magyar vagy idegen nyelven)

A képzés ideje alatt megjelent publikációkra vonatkozóan nincsenek megkötések, azonban ajánlatos figyelembe venni a fokozatszerzés feltételeként előírt 5 publikációra vonatkozó szakmai elvárásokat (lásd Működési Szabályzat 2025, VII.2.).

Követelmények: adott félévben előzőleg már megjelent vagy megjelenésre elfogadott publikáció vehető fel tanegységként (az elfogadást a szerkesztővel szükséges írásban igazoltatni, és a témavezetőnek bemutatni).

Előadások (magyar vagy idegen nyelven)

Önálló konferencia előadás, melyet a témavezető (lehetőség szerint jelenléttel) ellenőriz. Kétséges esetben az előadás megtartásáról igazolás szükséges a konferencia szervezőjétől.

Követelmények: adott félévben tervezett vagy az előző félévben megtartott konferencia előadás vehető fel tanegységként.

Tartott kurzus (magyar vagy idegen nyelven)

A hallgatók oktatási tevékenységének szabályzására vonatkozóan lásd Minősbiztosítási Szabályzat (2025), IV.1.11-13.

Követelmények: heti két kontakt óra tartása, melyet a témavezető (alkalmi vagy rendszeres) óralátogatással ellenőriz és kredittel ismer el (az óratartás félévében).

4. A képzési programok révén megszerezhető képesítés („a filozófiai tudományok doktora”) megfelel a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) 8. szintjének, melynek elvárt tanulási eredményeit és kompetencia követelményeit a képzési programok szisztematikusan biztosítják (kiemelten a felsorolt tárgyak, tevékenységek keretében):

A doktorandusz tudása

Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak, megállapodott és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.

Alkotó módon megérti az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő fogalmi rendszereket, terminológiát.

Releváns tárgyak: **Metafizika, Etika, Művészetfilozófia, Programspecifikus kurzusok, Szabadon választott kurzusok**

Rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.

Releváns tárgyak: **Kutatásmódszertan, Műhelyszeminárium, Kutatómunka 1-8., Konzultáció 1-4.**

A doktorandusz képességei

Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységre.

Alkalmazni, illetve továbbfejleszteni tudja szakterületének sajátos ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.

Képes az elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásainak kreatív kidolgozására.

Képes új projektek tervezésére, megvalósítására, adott tudományterületen kutatást végezni, új technikákat és megközelítéseket kialakítani.

Képes előre nem látható szakmai problémák azonosítására, és az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati háttér feltárására.

Képes szakterülete szempontjából lényeges új viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések felépítésére és közvetítésére.

Releváns tárgyak: **Kutatócsoporti beszámoló 1-4., Publikáció, Előadás, Munkahelyi vita**

A doktorandusz attitűdjei

Képviseli és saját témájához kapcsolódva továbbfejleszti azokat a relációkat, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához.

Rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.

Jellemző viszonyulása a szilárd szakmai elköteleződés, az új utak keresésére való elhivatottság állandósulása, a kitartó munkavégzés szükségességének elfogadása.

Releváns tárgyak: **Kutatómunka 1-8., Konzultáció 1-4., Publikáció, Előadás**

A doktorandusz autonómiája és felelőssége

Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.

Vezető szereppel és magas szintű kooperációval képes részt venni az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.

Képes egyenrangú, vitapartneri szerep vitelére a terület szakembereivel.

Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.

Releváns tárgyak: **Kutatócsoporti beszámoló 1-4., Publikáció, Előadás, Munkahelyi vita, Etika**

1. Melléklet

Az SZTE Filozófia Doktori Iskola Tanácsa
és a témavezető(k)
részére

KUTATÁSI JELENTÉS

Doktorandusz neve:.....
Oktatási félév:.....
Alprogram:.....
Témavezető(k):.....

I. A félév során végzett munka

1. A disszertációval kapcsolatos kutatások terén végzett munka

a) tanulmányozott elsődleges irodalom és szakirodalom száma, hozzávetőleges feldolgozott oldalszám, néhány, a témában meghatározó jelentőségű szakirodalom címszerű említése) (max. 5-8 mondat):

.....
.....
.....
.....
.....

b) a disszertáció koncepciójának kidolgozásában tett előrehaladás (tartalomjegyzék vázlat, hipotézisek alakulása, legkésőbb az 5. félévtől kezdve a fejezetek írásában tett előrehaladás, pl. megírt fejezetek címe, terjedelme, bibliográfia alakulása, stb.) (max. 5-8 mondat):

.....
.....
.....
.....
.....

c) koncepcionális, tartalmi, szerkezeti problémák, főbb tisztázandó kérdések rövid felsorolása (max. 5-8 mondat):

.....
.....
.....
.....
.....

2. Konferencia részvétel (konferencia címe, helyszíne, időpontja, előadás címe):

.....
.....
.....
.....
.....

3. Részvétel egyéb szakmai eseményen (pl. workshop, konferencia részvétel nem előadással, részvétel Erasmus vagy egyéb mobilitási programban):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Készülő vagy elkészült publikációk (publikáció címe, terjedelme):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Megjelent vagy megjelenésre elfogadott publikációk (publikáció címe, terjedelme, folyóirat vagy kötet címe, bibliográfiai adatai):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Egyéb, a Doktori Iskolához kapcsolódó vagy releváns szakmai tevékenység (konferencia/workshop/egyéb szakmai esemény szervezése, folyóirat/kötet szerkesztés vagy annak segítése, oktatás, hallgatói mentorálás, részvétel Tanszéki pályázatban, önálló kutatói pályázat készítése vagy elnyerése):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

II. A következő félévre tervezett munka, szakmai tevékenység

1. A disszertációval kapcsolatos, következő félévre tervezett munkálatok:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Konferencia részvétel (konferencia címe, helyszíne, tervezett előadás címe):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Publikáció(k) (cím, folyóirat vagy kötet címe):

.....
.....

.....
.....
.....
.....

4. Tervezett oktatás, egyéb szakmai munka (kurzus címe, szak, képzési szint, szakmai munka jellege):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

III. Az előrehaladással kapcsolatos esetleges akadályozó tényezők, nehézségek (pl. szakirodalom elérhetősége, adminisztratív nehézségek, személyes problémák) (max. 5-8 mondat):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

IV. Egyéb észrevétel, kérdés, támogatási igény:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Szeged, 202...

.....
doktorandusz

TÉMAVEZETŐI ÉRTÉKELÉS

1. A doktorandusz félév során végzett munkájának, szakmai tevékenységének általános értékelése
(max. 6-8 mondat):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. A disszertációval kapcsolatos előrehaladás értékelése (max. 6-8 mondat) (térjen ki az előrehaladás időarányos értékelésére, az előző félévben tervezett haladás értékelésére, a 7. félévtől a disszertáció benyújtásának várható évére):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Javaslatok a doktorandusz esetleges nehézségeinek megoldására:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Egyéb megjegyzések:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Szeged, 202...

.....
Témavezető

2. Melléklet

Az SZTE Filozófia Doktori Iskola Tanácsa
részére

ÖSSZEGZŐ HALLGATÓI ÉRTÉKELÉS KEZDEMÉNYEZÉSE

Doktorandusz neve:.....
Oktatási félév:.....
Alprogram:.....
Témavezető(k):.....
Kezdeményező:

I. A hallgató időarányos haladásának értékelése

1. A tanulmányok terén tett haladás értékelése a jelen értékelés dátumáig:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. A disszertáció elkészítése terén tett haladás értékelése:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Konferencia részvételek száma, értékelése (konferencia címe, helyszíne, időpontja, előadás címe, színvonala, szakmai fogadtatása):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Részvétel egyéb szakmai eseményen (worskhop, konferencia részvétel nem előadással, részvétel Erasmus vagy egyéb mobilitási programban):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Elkészült és publikált vagy publikálásra elfogadott tanulmányok értékelése (mennyiség, minőség):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Egyéb, a Doktori Iskolához kapcsolódó vagy releváns szakmai tevékenység (konferencia/workshop/egyéb szakmai esemény szervezése, folyóirat/kötet szerkesztés vagy annak segítése, oktatás, hallgatói mentorálás, részvétel Tanszéki pályázatban, önálló kutatói pályázat készítése vagy elnyerése) **értékelése:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. A haladással kapcsolatos hiányosságok tételes felsorolása (pl. alacsony értékelésű kurzus eredmények, az elvártnál kevesebb konferencia részvétel vagy publikáció, a disszertáció előrehaladásának hiányosságai, a kutatásra, szakirodalom feldolgozásra fordított munka hiányosságai):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. Kommunikációs problémák (pl. konzultációs alkalmakkal kapcsolatos mulasztás, a témavezető szakmai ajánlásainak, tanácsainak figyelmen kívül hagyása):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. A hiányosságok kezdeményező által ismert enyhítő körülményei:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

V. Javaslatok a hiányosságok pótlására (határidőkkel):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. Egyéb észrevétel:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szeged, 202...

.....
témavezető v. programvezető v. Iskolavezető
(a megfelelő rész aláhúzendó)

3. Melléklet

A FILOZÓFIA DOKTORI ISKOLA KREDITRENDSZERE

Félév	Kurzusok				Önálló hallgatói munka					Kredit minimum	Kumulatív kredit minimum
	Általánosan kötelező		Program-specifikus		Kutató-munka (KM)	Kutatási beszámoló (kötelező)		Választható	KKV 0 kredit		
	Kurzus	Kredit	Kurzus	Kredit		Írásbeli (KJ)	Kutatócsoporti beszámoló (KCSB)	Konferencia, publikáció, oktatás, szab. vál. szem./ea.			
1.	MET+ET	10			10	5			KKV-1	20	(20)
2.	MF	5			10	5	5		KKV-2	20	(40)
3.	KM+MSZ	10			10	5			KKV-3	20	(60)
4.			SP-1, SP-2	10	10	5	5			20	(80)
Összesen		25		10	40	20	10	min. 15 ajánlott: min. 20	0	min. 120	
4.félév vége	Komplex vizsga	0									
II. szakasz	Programspecifikus konzultáció			Kredit	KM	KJ	KCSB			Kredit minimum	Ajánlott kumulatív kr.
5.	KONZ-1			5	10	5				20	(150)
6.	KONZ-2			5	10	5	5			20	(180)
7.	KONZ-3			5	10	5				20	(210)
8.	KONZ-4			5	10	5	5			20	(240)
Összesen				20	40	20	10	min. 30		min. 120	
1-8. félév összesen										240	